

به نام خداوند جان و خرد

بیومکانیک دستگاه اسکلتی عضلانی

(جلد دوم)

بیومکانیک اندام فوقانی

مفاصل شانه، آرنج، مچ، دست

مؤلفین:

دکتر قدمعلی طالبی

(دانشیار فیزیوتراپی دانشگاه علوم پزشکی بابل)

دکتر محمد تقی پور

(دانشیار فیزیوتراپی، مرکز تحقیقات اختلال حرکت دانشگاه علوم پزشکی بابل)

دکتر یحیی جوادیان

(دانشیار فیزیوتراپی، مرکز تحقیقات اختلال حرکت دانشگاه علوم پزشکی بابل)

دانشگاه علوم پزشکی بابل

انتشارات ستایش هستی

۱۳۹۹

فهرست مطالب

صفحه	عنوان	صفحه	عنوان
۸۱	پروتوکتورها و رترکتورها		فصل ۱: بیومکانیک مجموعه شانه
۸۲	چرخاننده های رو به بالا و رو به پائین	۱	مجموعه شانه
۸۳	عضلاتی که بازو را بالا می آورند	۲	استخوان شناسی
۸۶	چرخاننده های مفصل اسکاپولوتوراسیک	۷	مفصل شناسی
۹۰	فلج تراپز	۹	مفصل استرنو کلاویکولار
۹۱	فلج سراتوس قدامی	۱۲	کینماتیک مفصل استرنو کلاویکولار
۹۳	عملکرد عضلات روتاتور کاف حین بالا آوردن بازو	۱۶	مفصل آکرومیو کلاویکولار
۹۳	تنظیم کننده های ثبات دینامیک مفصل گلهوهمرال	۱۹	کینماتیک های مفصل آکرومیو کلاویکولار
۹۵	بی ثباتی شانه	۲۴	مفصل اسکاپولوتوراسیک
۹۷	آسیب پذیری سوپراسپیناتوس	۳۳	ویژگی های کلی مفصل گلهوهمرال
۹۸	عضلات اداکتور و اکستانسور شانه	۳۴	رتروورژن همروس
۱۰۱	عضلات چرخاننده ی همروس	۳۶	بافت همبند اطراف مفصل گلهوهمرال
۱۰۴	اثرات ضعف و کوتاهی عضلات	۳۷	عدم انطباق مفصل گلهوهمرال
۱۰۸	یک ملاحظه کلینیکی: رتروورژن بیش از حد	۳۸	لیگامان های کپسولار
۱۰۹	یک ملاحظه کلینیکی: سندروم گیر افتادگی	۴۳	عضلات روتاتور کاف و سر بلند بایسپس براکتی
۱۱۳	ملاحظات مرتبط با سن	۴۶	پوسچر اسکاپولوتوراسیک و اثر آن بر ...
۱۱۳	اختلالات عملکردی ساختار	۴۸	چرا گلهوئید لا بروم این قدر مستعد آسیب است؟
۱۱۵	خلاصه فصل	۴۹	کینماتیک های مفصل گلهوهمرال
	فصل ۲: بیومکانیک آرنج و ساعد	۵۶	مرکز نگه داشتن دینامیک سر همروس
۱۱۶	مجموعه آرنج	۶۱	بار وارده بر مصل شانه
۱۱۷	استخوان شناسی	۶۲	عملکرد یکپارچه ی مجموعه شانه
۱۲۱	مشخصه های مفاصل همرو اولنار و همورادیال	۷۲	حرکت اسکاپولا و عملکرد عضلانی
۱۲۴	زاویه والگوس نرمال آرنج	۷۴	عصب دهی عضله و مفصل
۱۲۵	بافت همبند اطراف مفصل	۷۶	عضلات مفصل اسکاپولوتوراسیک
۱۳۲	نکته بالینی: کونترکچر فلکسیون آرنج	۷۶	عضلات بالا برنده (الویتورها)
۱۳۳	کینماتیک (آرنج)	۷۸	عضلات دپرسیور

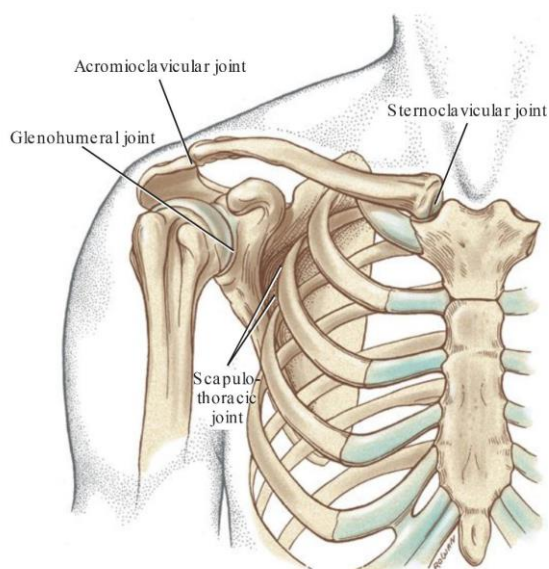
صفحه	عنوان	صفحه	عنوان
۱۸۱	اثرات سن، جنس، و آسیب	۱۳۶	آرترو کینماتیک مفصل هومرو اولنار
۱۸۶	خلاصه فصل	۱۳۷	آرترو کینماتیک مفصل هومرو رادیال
فصل ۳: بیومکانیک مچ دست			
۱۸۷	استخوان شناسی	۱۳۹	ساختار و عملکرد غشاء بین استخوانی
۱۹۱	آسیب پذیری اسکافوئید و لونیت	۱۴۲	ویژگی های مفاصل رادیو اولنار فوقانی و تحتانی
۱۹۲	ساختار مفصل رادیو کارپال	۱۴۲	مفصل رادیو اولنار فوقانی
۱۹۴	اولنار واریانس	۱۴۳	سندروم کشیدگی آرنج
۱۹۶	کپسول و لیگامان های رادیو کارپال	۱۴۳	مفصل رادیو اولنار تحتانی
۱۹۶	مفصل مید کارپال	۱۴۵	مجموعه غضروفی لیفی سه ضلعی
۱۹۷	لیگامان های مچ	۱۴۵	لیگامان های مفاصل رادیو اولنار
۲۰۰	استو کینماتیک های مچ	۱۴۷	ثبات مفاصل رادیو اولنار
۲۰۲	آرترو کینماتیک حین فلکسیون - اکستنسیون مچ	۱۴۸	کینماتیک (ساعد)
۲۰۵	حرکات انحراف مچ به اولنار و رادیال	۱۵۱	آرترو کینماتیک ها مفاصل رادیو اولنار
۲۰۷	چرخش محوری پاسیو در مچ	۱۵۴	مفصل هومرو رادیال یک مفصل اشتراک
۲۰۹	بی ثباتی مچ	۱۵۵	پروناسیون و سوپیناسیون در حالت تحمل وزن
۲۱۳	عصب دهی عضلات و مفاصل مچ	۱۵۶	عصب دهی عضلات
۲۱۴	عملکرد عضلات مچ	۱۵۷	عملکرد عضلات آرنج
۲۱۵	عضلات اکستانسور مچ	۱۵۸	فلکسورهای آرنج
۲۱۸	ارزیابی بیومکانیکی عمل و گشتاور عضلات مچ	۱۶۲	گشتاور تولید شده به وسیله فلکسورهای آرنج
۲۲۰	فعالیت اکستانسوری مچ حین مشت کردن	۱۶۵	بایسپس براکتی چند مفصلی
۲۲۲	عضلات فلکسور مچ	۱۶۶	عمل معکوس عضلات فلکسور آرنج
۲۲۴	ملاحظات عملکردی	۱۶۶	اکستانسورهای آرنج
۲۲۵	عملکرد عضلات انحراف مچ به رادیال و اولنار	۱۷۲	قانون خست
۲۲۷	خلاصه فصل	۱۷۲	استفاده از عضلات شانه جهت جابگزینی ....
فصل ۴: بیومکانیک دست			
۲۲۸	استخوان شناسی	۱۷۳	نکته بالینی: تغییرات در تاندون ها و عضلات
۲۲۹	قوس های دست	۱۷۴	عضلات سوپیناتور
		۱۷۸	عضلات پروناتور
		۱۸۱	ارتباط با دست و مچ

صفحه	عنوان	صفحه	عنوان
۲۸۲	عضلات درونی دست	۲۳۱	مفاصل کارپومتاکارپال
۲۸۲	عضلات برجستگی تار	۲۳۵	مفصل کارپومتاکارپال شست
۲۸۶	عضلات برجستگی هیپوتار	۲۳۷	کینماتیک ها در مفصل کارپومتاکارپال شست
۲۸۷	عضله اداکتور شست	۲۴۲	مفاصل متاکارپوفالانژیال انگشتان
۲۸۷	عضلات بین استخوانی	۲۴۵	کینماتیک مفاصل متاکارپوفالانژیال انگشتان
۲۹۰	نقش عضلات بین استخوانی در مفصل MCP	۲۴۸	مفصل متاکارپوفالانژیال شست
۲۹۳	عضلات لومبریکال	۲۵۰	وضعیت خمیده ی مفاصل متاکارپوفالانژیال انگشتان
۲۹۸	تعامل عضلات بیرونی و درونی انگشتان	۲۵۱	مفاصل اینترفالانژیال پروگزیمال و دیستال انگشتان
۲۹۸	باز کردن دست: اکستانسیون انگشتان	۲۵۳	کینماتیک مفاصل اینترفالانژیال انگشتان
۳۰۱	بستن دست: فلکسیون انگشتان	۲۵۴	مفصل اینترفالانژیال شست
۳۰۲	عملکرد اکستانسورهای مچ حین فلکسیون انگشتان	۲۵۵	وضعیت عملکرد مچ و دست
۳۰۳	انواع فعالیت های به دست گرفتن اشیاء	۲۵۵	عملکرد متقابل عضله و مفصل
۳۰۵	گرفتن قدرتی	۲۵۶	عصب دهی عضله و مفصل
۳۰۸	دستکاری ظریف	۲۵۷	فلکسورهای بیرونی (اکسترنسیک) انگشتان
۳۱۱	دفورمیتی های مفصلی ناشی از روماتوئید آرتريت	۲۶۰	عمل گرفتن فلکسوری انگشتان
۳۱۱	دفورمیتی زیگزاگ شست	۲۶۰	مکانیسم های فلکسیون انگشتان
۳۱۲	در رفتگی پالمار مفصل متاکارپوفالانژیال	۲۶۵	مکانیسم لغزشی فلکسور در مفصل متاکارپوفالانژیال
۳۱۳	کج شدگی مفاصل MCP انگشان به سمت اولنار	۲۶۶	نکته بالینی: اساس آناتومیکی سندروم تونل کارپ
۳۱۵	دفورمیتی های زیگزاگی انگشتان	۲۵۶	عضلات ثبات دهنده حین فلکسیون فعال انگشتان
۳۱۷	جراحی انتقال تاندون	۲۶۷	فلکسیون پاسیو انگشت از طریق "عمل تنودزیس"
۳۲۰	پیامد های پارگی قرقه های فلکسوری دست	۲۶۸	سودمندی تنودزیس در افراد کوآدری پلژی
۳۲۰	بیومکانیک عضلانی گرفتن کلید	۲۶۸	اکستانسورهای بیرونی انگشتان
		۲۷۱	مکانیسم اکستانسوری انگشتان
		۲۷۵	اثرات مکانیسم اکستانسوری روی مفصل MCP
		۲۷۶	اثرات مکانیسم اکستانسوری روی مفصل IP
		۲۷۷	اکستانسیون اینترفالانژیال در نبود عضلات درونی
		۲۷۷	اعمال زوج شده ی مفاصل DIP و PIP
		۲۸۰	اکستانسورهای بیرونی شست

فصل ۱: بیومکانیک مجموعه شانه

مجموعه شانه

مجموعه شانه مثال بارز آن است. ثبات دینامیک زمانی مطرح می شود که ثبات یک سگمان یا مجموعه ای از سگمان های متحرک، چندان به وسیله نیروهای غیر فعال، مانند شکل سطوح مفصلی، کپسول، یا لیگامان ها، تامین نمی شود و در عوض به شدت به نیروهای فعال یا کنترل عضلانی دینامیک متکی است. زمانی که مجموعه شانه به صورت طبیعی عمل کند این تثبیت سازی دینامیک اجازه می دهد که مجموعه شانه، دامنه حرکتی وسیعی داشته و از ثبات کافی برخوردار باشد.

شکل ۱-۱: مفاصل تشکیل دهنده مجموعه شانه راست

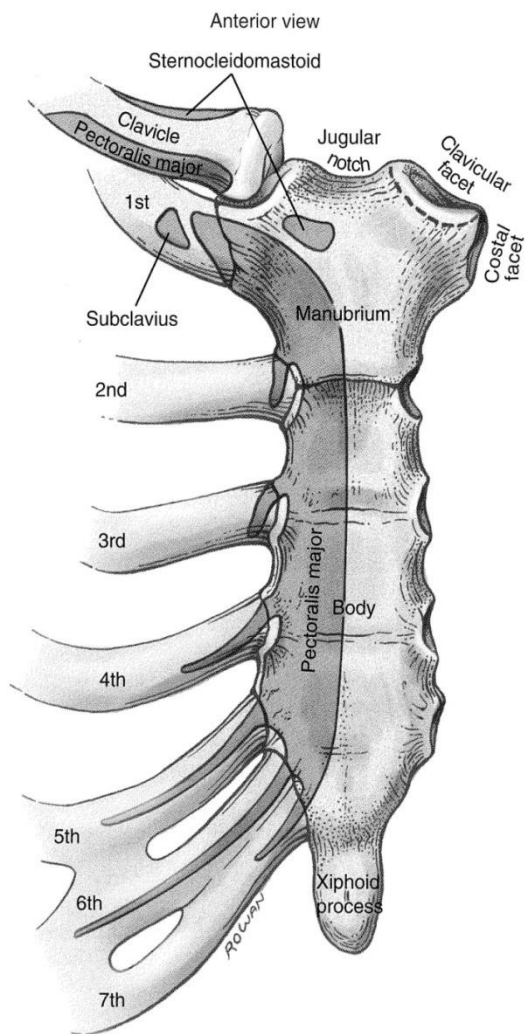
صدمه یا بیماری که غالباً حرکت شانه را محدود نمایند موجب کاهش اثر بخشی کل اندام فوقانی می شوند. ندرتاً یک عضله منفرد به صورت ایزوله در مجموعه شانه عمل می نماید. برای تولید اعمال بسیار هماهنگ چند مفصلی، عضلات به شکل گروهی (تیم) کار می کنند. این طبیعت عضلات شانه (یعنی با تشریک مساعی بسیار) باعث افزایش چند کاربردی^۱، کنترل، و دامنه حرکات فعال می گردد.

مجموعه شانه متشکل از ۴ مفصل بوده و شامل استخوان های استرنوم، کلاویکول، دنده ها، و هومروس است (شکل ۱-۱). سه مفصل حقیقی شامل استرنوکلاویکولار، آکرومیو-کلاویکولار، و گلنوهومرال و دو مفصل عملکردی^۱ به نام های اسکاپولوتوراسیک و مفصل ساب آکرومیال (یا سوپراهومرال)، مجموعه شانه را تشکیل می دهند. مفصل اسکاپولوتوراسیک، هیچ یک از ویژگی های یک مفصلی لیفی، غضروفی یا سینوویال را ندارد. در واقع حرکت اسکاپولا روی توراکس، تابعی از حرکات مفاصل استرنوکلاویکولار و آکرومیو-کلاویکولار است. مفصل عملکردی ساب آکرومیال (یا سوپراهومرال) به وسیله حرکت سر هومروس در زیر قوس کوراکوآکرومیال تشکیل می شود. گرچه حرکت در این مفصل عملکردی، نقش مهمی در عملکرد و دیسفانکشن شانه بازی می کند؛ به عنوان فضای ساب آکرومیال اشاره شده و به عنوان جزئی از مفصل گلنوهومرال در نظر گرفته می شود تا اینکه به عنوان یک مفصل مجزا.

سطوح مفصلی مجموعه شانه عمدتاً برای تحرک طراحی شده اند، به طوری که به حرکت و وضعیت دهی دست در دامنه وسیعی از فضا اجازه می دهند. گرچه عناصر مجموعه شانه نیمی از جرم کل اندام فوقانی را تشکیل می دهند، از طریق یک مفصل منفرد (مفصل استرنوکلاویکولار) به اسکلت محوری متصل می گردد. در نتیجه، نیروهای عضلانی به عنوان مکانیسم اصلی محکم نمودن کمربند شانه ای به توراکس و فراهم سازی یک قاعده اتکاء پایدار برای حرکات اندام فوقانی محسوب می شوند. در واقع، نیازهای متناقض مجموعه شانه به تحرک و ثبات از طریق نیروهای فعال یا تثبیت سازی دینامیک فراهم می گردد؛ و

2. Versatility

1. Functional Joint

شکل ۲-۱: نمای قدامی از استرنوم؛ در سمت چپ کلاویکول و دنده‌ها برداشته شده‌اند. در سمت راست ۷ دنده و کلاویکول دیده می‌شوند. خط نقطه چین اطراف فاست کلاویکول، اتصالات کپسول در مفصل استرنوکلاویکولار را نشان می‌دهد. اتصالات پروگزیمال عضلات به رنگ قرمز دیده می‌شود.

فاست دنده‌ای^۲ کلاویکول (شکل ۳-۱، سطح تحتانی را ملاحظه کنید) در برابر دنده اول قرار می‌گیرد. خارج و کمی خلف به فاست دنده‌ای، برجستگی دنده‌ای^۳ قرار دارد که محل اتصال لیگامان کوستوکلاویکولار است. انتهای خارجی یا آکرومیال کلاویکول، در فاست آکرومیال تخم مرغی شکل، با اسکاپولا مفصل می‌شود (شکل ۳-۱، سطح تحتانی را ببینید).

2. Costal Facet
3. Costal Tuberosity

بنابراین فلج یا ضعف انفرادی هر یک از عضلات اغلب توالی کینماتیک طبیعی کل شانه را مختل می‌سازد. در این فصل به تشریح سینرژی‌های مهم عضلانی موجود در مجموعه شانه و نیز چگونگی تاثیر ضعف در یک عضله بر روی پتانسیل تولید نیرو در عضلات دیگر خواهیم پرداخت. عضلات ممکن است در اثر بیماری یا آسیب‌های وارده بر سیستم‌های عصبی عضلانی یا عضلانی اسکلتی دچار ضعف شوند.

استخوان شناسی

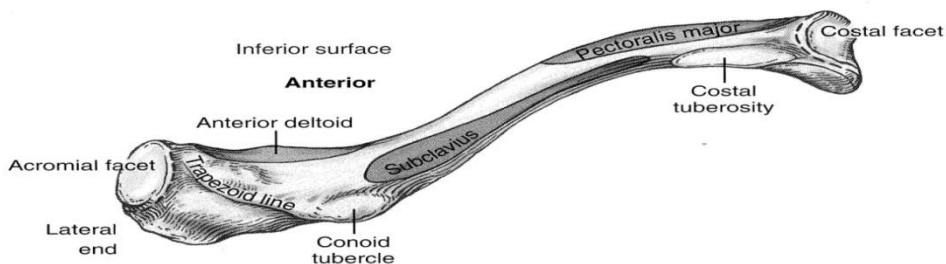
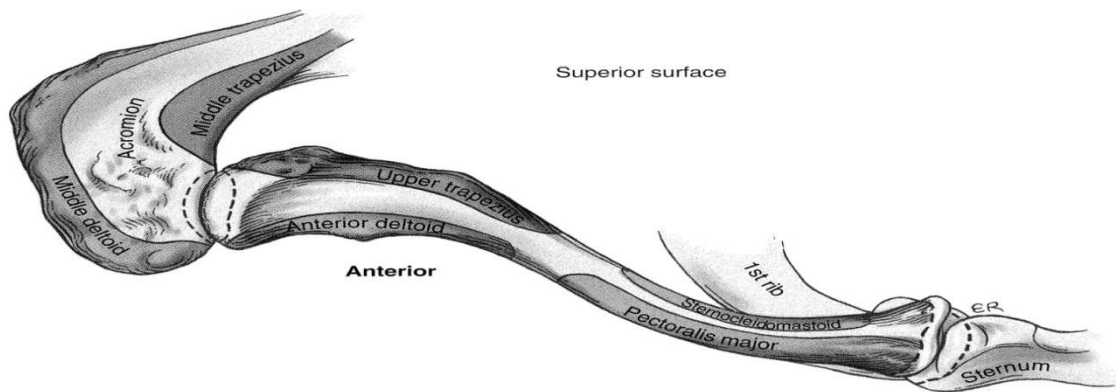
استرنوم

استرنوم از مانی بریوم، تنه، و زائده گزیفوئید تشکیل شده است (شکل ۲-۱). مانی بریوم دارای یک جفت فاست کلاویکولار تخم مرغی شکل است که با کلاویکول مفصل می‌شود. بر روی لبه خارجی مانی بریوم، فاست‌های دنده‌ای قرار گرفته‌اند که به عنوان محل‌های اتصال دو طرفه برای دو دنده اول عمل می‌کنند. بریدگی جوگولار^۱ در قسمت فوقانی مانی بریوم، بین فاست‌های کلاویکولار، قرار دارد.

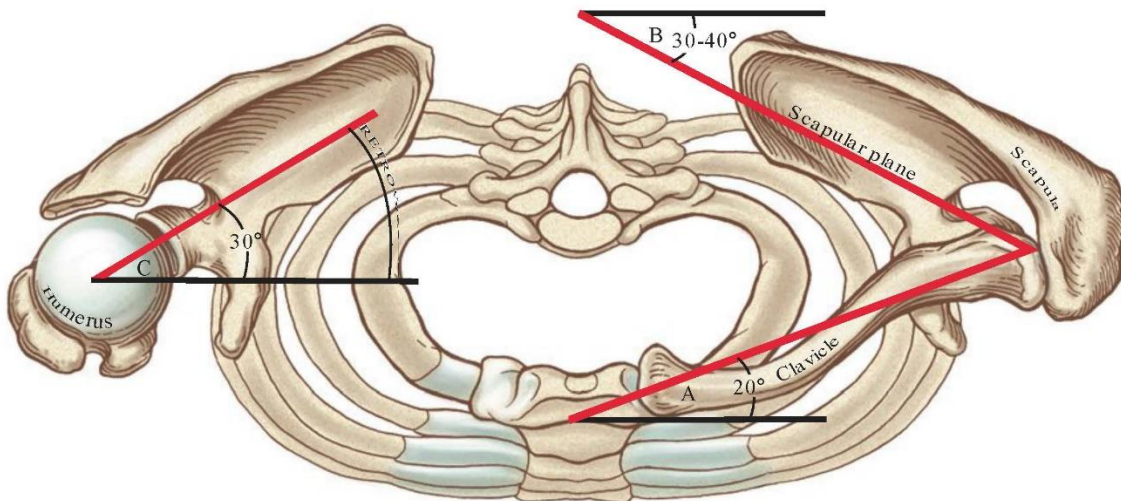
کلاویکول

اگر از بالا به کلاویکول نگاه کنیم خواهیم دید که تنه کلاویکول دارای انحناء است؛ به طوری که سطح قدامی آن عموماً در سمت داخل محدب بوده و در سمت خارج مقعر است (شکل ۳-۱). وقتی بازو در وضعیت آناتومیک خود باشد محور بلند کلاویکول کمی بالای صفحه افقی واقع شده و حدود ۲۰ درجه خلف صفحه فرونتال قرار می‌گیرد (شکل ۴-۱، زاویه A). انتهای گرد و برجسته داخلی یا انتهای استرنال کلاویکول با استرنوم مفصل می‌شود (شکل ۳-۱).

1. Jugular Notch

شکل ۳-۱: سطوح فوقانی و تحتانی کلاویکول راست. خط نقطه چین اطراف انتهای کلاویکول، اتصالات کپسول مفصلی را نشان می دهد. اتصالات پروگزیمال عضلات به رنگ قرمز و اتصالات دیستال به رنگ خاکستری نشان داده شده است.

شکل ۴-۱: نمای فوقانی هر دو شانه در وضعیت آناتومیک. زاویه A: جهت گیری کلاویکول که حدود ۲۰ درجه خلف صفحه فرونتال واقع است. زاویه B: جهت گیری اسکاپولا (صفحه اسکاپولار) که حدود ۳۰-۴۰ درجه قدام به صفحه فرونتال می باشد. زاویه C: رتروورژن سر هومروس که حدود ۳۰ درجه خلف به محور داخلی - خارجی در آرنج است. کلاویکول و آکرومیون راست برداشته شده اند تا بالای مفصل گلهومرال راست نمایان شود.

اسکاپولا

این استخوان مثلثی شکل دارای سه زاویه است: تحتانی، فوقانی و خارجی (شکل ۵-۱). لمس زاویه تحتانی اسکاپولا یک روش آسان و مناسب برای دنبال کردن حرکت اسکاپولا حین حرکت بازو است. اسکاپولا همچنین دارای سه کناره است. وقتی بازو کنار بدن باشد کناره داخلی یا مهره ای تقریباً با ستون مهره ای موازی است. کناره خارجی یا آگزیلاری از زاویه تحتانی به زاویه خارجی اسکاپولا کشیده می شود. کناره فوقانی از زاویه فوقانی به طرف خارج به سمت زائده کوراکوئید امتداد دارد. سطح خلفی اسکاپولا به وسیله یک خار برجسته^۱ به حفره سوپرا اسپیناتوس و اینفرا اسپیناتوس تقسیم می شود. عمق حفره سوپرا اسپیناتوس به وسیله عضله سوپرا اسپیناتوس پر می شود. ارتفاع انتهای داخلی خار، در ریشه خار اسکاپولا، کاهش می یابد. برعکس، ارتفاع این خار در انتهای خارجی آن افزایش قابل توجهی یافته و به شکل یک آکرومیون پهن و برجسته در می آید. آکرومیون در جهت خارجی و قدامی کشیده شده و یک سقف افقی را بر بالای حفره گلوئید می سازد. فاست کلاویکولار روی آکرومیون، بخشی از مفصل آکرومیو-کلاویکولار را تشکیل می دهد.

اسکاپولا در حفره گلوئید (که کمی مقعر است) با سر هومروس مفصل می شود (شکل B ۵-۱). حفره اسکاپولا حدود ۴ درجه نسبت به محور افقی که از بدنه ی اسکاپولا رد می شود، به سمت بالا شیب دارد. البته این شیب بسیار متفاوت است و دامنه ای از یک شیب رو به پائین ۷ درجه ای تا یک شیب رو به بالای تقریباً ۱۶ درجه ای را شامل می شود. در حالت استراحت، اسکاپولا به طور طبیعی در برابر سطح خلفی خارجی توراکس قرار دارد و حفره گلوئید حدود ۴۰-۳۰ درجه قدام به صفحه فرونتال نگاه می کند (شکل ۴-۱، زاویه B). به این جهت گیری اسکاپولا، صفحه اسکاپولار اطلاق می شود.

زمانی که بازو به طور طبیعی به بالای سر برده می شود، اسکاپولا و هومروس تمایل به دنبال نمودن این صفحه دارند. در لبه فوقانی و تحتانی حفره گلوئید، برجستگی های سوپرا گلوئید و اینفرا گلوئید قرار دارند. این برجستگی ها به ترتیب به عنوان محل های اتصال پروگزیمال برای سر بلند بایسپس براکتی و تراسپس براکتی می باشند (شکل B ۵-۱). نزدیک به لبه فوقانی حفره گلوئید، زائده برجسته کوراکوئید (به معنی شکل منقار کلاغ) قرار دارد. زائده کوراکوئید به شکل تیز از اسکاپولا بیرون زده و محل اتصال برای چندین لیگامان و عضله می باشد (شکل ۶-۱). حفره ساب اسکاپولار روی سطح قدامی اسکاپولا قرار دارد (شکل B ۵-۱). تقعر داخل این حفره با عضله ضخیم ساب اسکاپولاریس پر می شود.

هومروس

سر هومروس که تقریباً نیمی از یک کره کامل است، جزء محدب مفصل گلوئیدومرال را تشکیل می دهد (شکل ۷-۱).

سر هومروس به داخل و بالا نگاه می کند و زاویه شیب^۲ تقریباً ۱۳۵ درجه با محور بلند تنه هومروس تشکیل می دهد (شکل A ۸-۱). همچنین نسبت به محور داخلی - خارجی آرنج، سر هومروس حدود ۳۰ درجه در صفحه افقی به خلف چرخیده است (شکل B ۸-۱). این چرخش، رتروورژن^۳ نام دارد که باعث قراردادی سر هومروس در داخل صفحه اسکاپولار برای مفصل شدن با حفره گلوئید می شود (شکل ۴-۱، زاویه C).

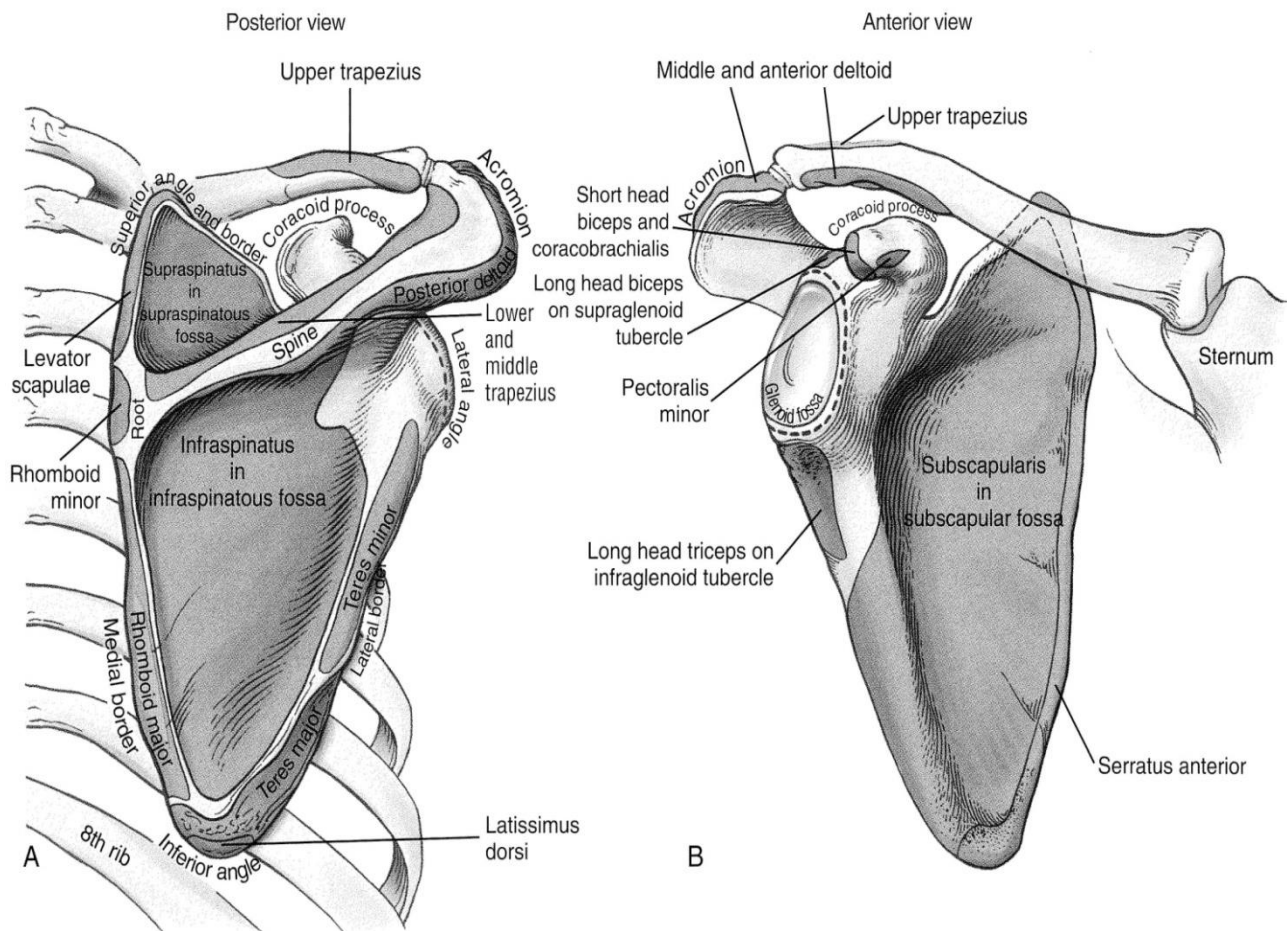
جالب اینکه در زمان تولد، رتروورژن هومروس حدود ۶۵ درجه است و به طور طبیعی تدریجاً از میزان آن کاسته شده تا این که در حدود سن ۱۶ تا ۲۰ سالگی به زاویه نهائی بلوغ (۳۰ درجه) می رسد. استرس های مکانیکی که طی این دوره نوجوانی روی بازو اعمال می شوند بر وضعیت نهائی رتروورژن هومروس تاثیر می گذارد.

2. Angle of Inclination

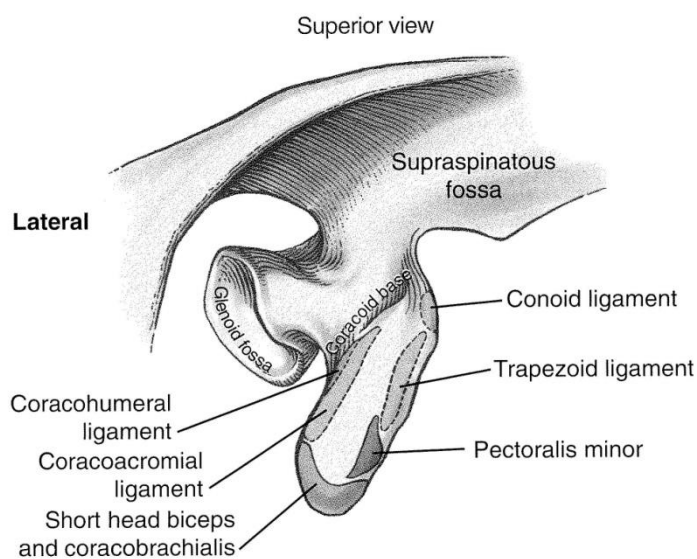
3. Retroversion

1. Prominent Spine

شکل ۵-۱: سطوح خلفی (A) و قدامی (B) اسکاپولای راست. اتصالات پروگزیمال عضلات به رنگ قرمز و اتصالات دیستال به رنگ خاکستری دیده می شوند. خطوط نقطه چین، لیگامان های کپسولار اطراف مفصل گلینوهمرال را نشان می دهد.

شکل ۶-۱: نمای نزدیک از زائده کوراکوئید راست از بالا. اتصالات پروگزیمال عضله با رنگ قرمز و اتصالات دیستال به رنگ خاکستری دیده می شوند.

در تعاریف سنتی، حرکات اولیه در مفصل اسکاپولوتوراسیک عبارتند از: بالا کشیدن و پائین آوردن^۱، جلو کشیدن و عقب کشیدن^۲، و چرخش به بالا و پائین^۳.

بالا بردن (الویشن) اسکاپولا: اسکاپولا روی توراکس به بالا می لغزد، مثلاً در بالا کشیدن^۴ شانه ها پائین آوردن (دپرسیون) اسکاپولا: اسکاپولا از وضعیت بالا کشیده شده، روی توراکس به پائین می لغزد.

جلو کشیدن (پروترکشن) اسکاپولا: کناره داخلی اسکاپولا روی توراکس در جهت دور شدن از خط وسط، به قدام و خارج می لغزد.

عقب کشیدن (رتروکشن) اسکاپولا: کناره داخلی اسکاپولا روی توراکس به طرف خط وسط، به خلف و داخل می لغزد، مثلاً حین فشردن تیغه ی شانه ها به یکدیگر

چرخش رو به بالا: زاویه تحتانی اسکاپولا در جهت فوقانی - خارجی می چرخد و حفره گلوئوئید به بالا نگاه می کند. این چرخش به عنوان یک جزء طبیعی حین بلند کردن بازو به بالا اتفاق می افتد.

چرخش رو به پائین: از وضعیت چرخیده به بالا، زاویه تحتانی اسکاپولا در جهت تحتانی - داخلی می چرخد. این حرکت به عنوان یک جزء طبیعی حین پائین آوردن بازو به کنار بدن اتفاق می افتد.

نکته: اسکاپولا در مفصل اسکاپولوتوراسیک حرکات دیگری نیز دارد که بعداً بحث می شوند.

مفصل استرنوکلاویکولار

ویژگی های کلی

مفصل استرنوکلاویکولار از انتهای داخلی کلاویکول، فاست کلاویکولار روی استرنوم، و کناره فوقانی غضروف دنده اول

تشکیل شده است (شکل ۱۱ - ۱). مفصل استرنوکلاویکولار به عنوان مفصل قاعده ای^۵ کل اندام فوقانی عمل می کند و اسکلت آویزه ای را به اسکلت محوری متصل می سازد. بنابراین مفصل باید اتصال محکمی داشته باشد، در حالیکه به طور همزمان به دامنه حرکتی قابل توجهی اجازه می دهد. این عملکرد های ظاهراً متناقض از طریق بافت های همبند وسیع اطراف مفصل، و یک سطح مفصلی زینی شکل نامنظم انجام می گیرد (شکل ۱۲ - ۱). معمولاً انتهای داخلی کلاویکول در راستای قطر طولی آن محدب و در راستای قطر عرضی آن مقعر است؛ گرچه می تواند بسیار متغیر باشد. فاست کلاویکولار روی استرنوم متقابلاً دارای شکل معکوس است که در بعد طولی کمی مقعر و در بعد عرضی کمی محدب می باشد.

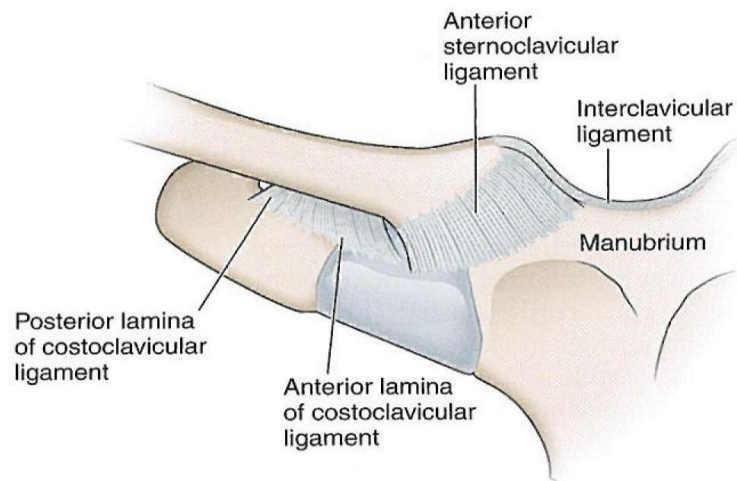
مفصل استرنوکلاویکولار به عنوان یک مفصل سینوویال با سه درجه آزادی حرکت چرخشی و انتقالی (ترنسلیتوری) در نظر گرفته می شود. این مفصل از دو سطح مفصلی زینی شکل تشکیل می شود اما اغلب به عنوان یک مفصل سینوویال مسطح^۶ (تا این که یک مفصل زینی) در نظر گرفته می شود زیرا شکل زینی آن جزیی بوده و تطابق مفصلی حداقل می باشد.

بخش های فوقانی و خلفی انتهای داخلی کلاویکول تماسی با استرنوم ندارد بلکه به عنوان اتصال برای ساختار های فرعی مفصل (دیسک مفصل استرنوکلاویکولار، کپسول مفصلی و لیگامان اینترکلاویکولار) عمل می کند. در حالت استراحت، فضای مفصلی گوه ای شکل بوده و به سمت بالا، باز می شود. حرکات کلاویکول نسبت به مانی بریوم باعث تغییر نواحی تماس بین کلاویکول، دیسک مفصل استرنوکلاویکولار، و غضروف دنده ای می گردد.

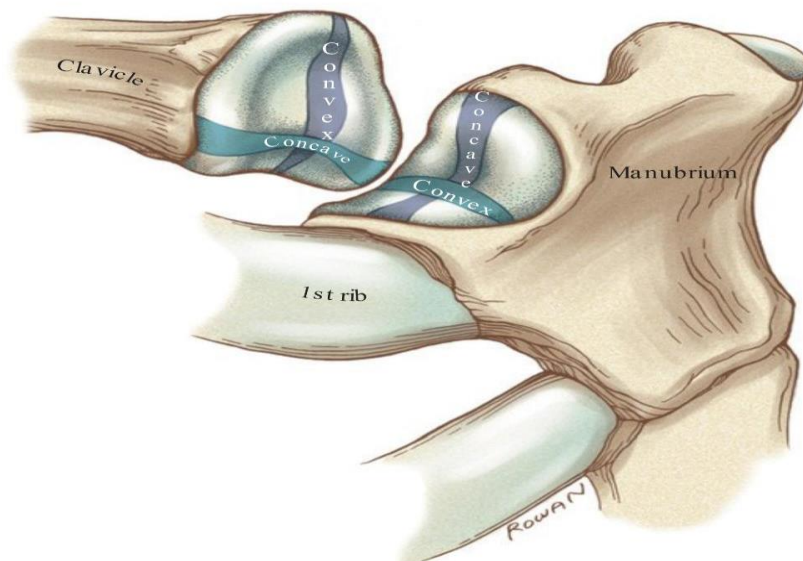
1. Elevation and Depression
2. Protraction and Retraction
3. Upward and Downward Rotation
4. Shrugging

⁵ . Basilar Joint

⁶ . Plane synovial joint

شکل ۱۱- ۱: لیگامان های مفصل استرنو کلاویکولار. به نظر می رسد که محور های حرکت مفصل استرنو کلاویکولار در محل لیگامان کوستو کلاویکولار قرار می گیرند.

شکل ۱۲- ۱: نمای قدامی - خارجی از سطوح مفصلی استرنو کلاویکولار راست. مفصل باز شده است تا سطوح مفصلی آن نمایان شود. قطر طولی بین نقاط فوقانی و تحتانی سطوح مفصلی در صفحه فرونتال کشیده شده است و قطر عرضی بین نقاط قدامی و خلفی سطوح مفصلی در صفحه افقی کشیده شده است.